
הצעה לפתרון בחינת הבגרות בלשון ב'
מועד חורף תשע"ו 2016

סמל שאלון: 11108

הפתרון נכתב על ידי מיה צאלח-גפני
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

1. א. טענות בזכות השיימינג ובגנות השיימינג :

על פי מאמר 1:

בזכות השיימינג: (יש לציין טענה אחת בלבד)

- אם בעתיד אנשים יחשבו פעמיים לפני שיתנהגו בצורה לא הולמת, אולי השיימינג הוא לטובה.
- לעתים שיימינג הוא התרופה האפשרית היחידה להתנהגות לא ראויה.

בגנות השיימינג: (יש לציין טענה אחת בלבד)

- תופעת השיימינג נגועה בהיעדר הקשר.
- לרוב השיימינג מבוסס על דיווח של צד אחד, בלי נתונים נוספים, בלי הצלבת מידע, בלי עדויות תומכות ובלי תגובה של הצד האחר.
- עוצמת הפגיעה של השיימינג רבה, והיא עלולה לגרום נזק בלתי הפיך: לשיימינג אין גבולות, אין עליו פיקוח, ואי אפשר לשלו בו ובתוצאותיו.

על פי מאמר 2:

בזכות השיימינג:

- התופעה יכולה ליצור הזדמנות לשינוי, ואולי גם תגרום לאנשים לנהוג באיפוק.

בגנות השיימינג: (יש לציין טענה אחת בלבד)

- המחיר שאדם עלול לשלם לאחר שמפיצים סרטון או "פוסט" המביישים אותו, אינו תואם את המעשה.
- בשל תיעוד מעשה של אדם ברשת הוא או מקורביו עלולים לשאת אות קין לעד.
- הפגיעה באדם ברשת יכולה להיות הרסנית לא פחות מכל מקרה אחר של אלימות.
- השיימינג הוא כמו כלי נשק במצבים של סכסוכים על בסיס עסקי או אישי.

על פי מאמר 3:

בזכות השיימינג: (יש לציין טענה אחת בלבד)

- שיימינג הוא לא אויב, אלא כוח שאפשר להשתמש בו למטרות טובות ולדרישת התנהגות ראויה או שירות ראוי.
- השיימינג הוא כלי שנתון בידי הציבור, לפיקוח חברתי.

בגנות השיימינג: (יש לציין טענה אחת בלבד)

- יש מקרים שבהם המטרה של השימוש בשיימינג טהורה פחות וערכית פחות, והנפגעים העיקריים הם ילדים ובני נוער.
- יש מקרים שבהם המטרה המקורית של השיימינג הייתה טובה, אבל חלו טעויות בעובדות ונגרם נזק.

ב. כותב מאמר 1 הוא נגד תופעת השיימינג.

כותבת מאמר 2 היא נגד תופעת השיימינג.

כותב מאמר 3 הוא בעד תופעת השיימינג.

2. א. טענת הנגד בפסקה ד: לא כל פרסום מביש גורם לפגיעה קיצונית באדם שמופיע בו.

ב. נימוק שבעזרתו הכותבת דוחה את טענת הנגד: די במקרה אחד של פגיעה קיצונית בקרבן השיימינג כדי לחשוב טוב לפני שמעלים פרסום מביש.

3. א. לדעת כותב מאמר 3, הדרך הראויה להתמודד עם תופעת השיימינג היא להשיג איזון בין הזכות לפרטיות ובין חופש הביטוי על ידי דרישה ממעסיקים לנהוג באחריות ולהגן על העובדים שלהם ועל ידי דרישה מכלי התקשורת להגן על הנפגעים בתכניות.

ב. (1) הצעה לתשובה:

התגובה של כותבת מאמר 2 על הצעת החוק יכולה להיות תמיכה בהצעת החוק. הוכחה: "כיום פוסט או סרטון יכולים לחרוץ גורלות, ובשל כך עלינו לנקוט משנה זהירות בעת שאנו משתמשים בכלים אלו." / "אני סבורה ששיימינג הוא תופעה אלימה כמו בריונות ברשת, כמו לשון הרע, כמו מכות פיזיות."

(2) לדעת כותב מאמר 3, הסכנה בהצעת החוק של חברת הכנסת היא פגיעה בפיקוח החברתי הנתון בידי הציבור והגבלת חופש הביטוי.

4. א. החשש מפני תופעת השיימינג הוא מוגזם.

ב. (1) השדה הסמנטי שנעשה בו שימוש בפסקות ו, ח במאמר 1 הוא חוק ומשפט.

מילים השייכות לשדה סמנטי זה: (יש לציין שלוש מילים בלבד)
עונש, קנס, מאסר, משפט, פיקוח, גזר דין מוות, סנקציות, משפט שדה, נאשם, אשם, חף מפשע.

(2) השימוש בשדה סמנטי זה מסייע לכותב לחזק את עמדתו ביחס לתופעת השיימינג בכך שהוא מעצים את ההשלכות השליליות של התופעה ומדגיש את המסר כי הפגיעה בקרבנותיה עלולה להיות הרסנית וקשה.

פרק שני - תחביר

7. א. I. משפט פשוט
- II. משפט איחוי (מחובר)
- III. משפט איחוי (מחובר)
- IV. משפט מורכב
- ב. (1) קשר לוגי של ניגוד : אבל (משפט II)
- (2) נושא סתמי : מעלים (משפט III)
- (3) מושא כולל : מכל שיתוף ומכל תגובה (משפט II)
- (4) פסוקית נושא : מי שסונוור מזרקור התקשורת רב העוצמה (משפט IV)
- ג. התגובה של הציבור על סרטון "טיסת השוקולד" הייתה חריפה, לכן / בעקבות זאת תופעת השיימינג זכתה לדיון נרחב באמצעי התקשורת. (מחובר) או :
- מאחר ש / כיוון שהתגובה של הציבור על סרטון "טיסת השוקולד" הייתה חריפה, תופעת השיימינג זכתה לדיון נרחב באמצעי התקשורת. (מורכב)
8. א. הקשר הלוגי המשותף : תנאי.
- ב. I. לו ידעו מפיצי השיימינג מראש את תוצאות מעשיהם
- II. אם כלי התקשורת יתגייסו כדי להגן על נפגעי השיימינג
- III. לו יצא המעסיק שלו להגנתו
- ג. מילת השעבוד "אם" מציינת תנאי קיים (תנאי שיכול להתקיים בעתיד), ואילו מילת השעבוד "לו" מציינת תנאי בטל (תנאי שכבר לא יכול להתקיים).

ד. (1) משפט V

(אם יתברר שהנאשם חף מפשע, ייתכן שהקהל יתפזר במבוכה.)

(2) פסוקית מושא

9. א. משפט איחוי (מחובר)

ב. איבר א' איבר ב' איבר ג'

[אדם אחד מסתגר בביתו], [אדם אחד יורד מנכסיו], ו[אדם אחר נעשה

לידוען].

ג. נשואים: מסתגר, יורד מנכסיו, ידוען

ד. (1) יכול להכות

(2) יורד מנכסיו

(3) נשוא מורחב

10. א. המילה "ראוי" במשפט I יוצאת דופן, ותפקידה: לוואי.

תפקידה במשפטים האחרים: נשוא.

ב. I. פסוקית מושא

איש אינו סבור [שגזר דין מוות הוא עונש ראוי].

II. פסוקית נושא

פסוקית מושא

ראוי { שנדרוש מן המעסיקים [שיגנו על העובדים שלהם]. }

האם חרם על חברה {שמפטר את העובדים שלה כל אחד עשר

פסוקית תיאור

חודשים [רק כדי שתוכל להרוויח יותר כסף], הוא ראוי?

ג. (1) החברה רוצה להרוויח יותר כסף.

(2) החברה מפטר את העובדים שלה כל אחד עשר חודשים.

(3) האם חרם על החברה הוא ראוי?

11. א. משפטים פשוטים: I, II, IV.

ב. משפטים בעלי נשוא שמני: I, II.

ג. משפטים בעלי חלקים כוללים:

משפט III: בעוד שנה, עשור או יובל = תיאור כולל

משפט IV: את הכוח (של הציבור) ואת חופש (הביטוי שלו) = מושא כולל

ד. (1) I. למעשה

II. לדעתי

III. ככל הנראה

IV. לצערנו

(2) יש לבחור במשפט אחד בלבד:

I. למעשה - התרומה של ההסגר היא הערה, הבעת ודאות.

II. לדעתי - התרומה של ההסגר היא הבעת עמדה.

III. ככל הנראה - התרומה של ההסגר היא הערה, הבעת ספק.

IV. לצערנו - התרומה של ההסגר היא הבעת עמדה או תחושה

שלילית.

פרק שלישי - מערכת הצורות

12. א. תופעה – י/ו-פ-ע

נגועה – נ-ג-ע

דומה – ד-מ-י/ה

הוצאה – י/ו-צ-א

תגובה – ג-י/ו-ב

ב. שמות פעולה שנגזרים מהשורש ד-מ-י/ה :

בבניין פיעל : דימוי ; בבניין הפעיל : הדמיה ; בבניין התפעל : הַדְּמוּת

ג. יש לבחור בשם פעולה אחד בלבד :

דימוי << לנער יש דימוי עצמי גבוה.

הדמיה << הבדיקה נעשתה במכון להדמיה ממוחשבת.

הַדְּמוּת << בבניין התפעל מתקיימת תופעה של הַדְּמוּת עיצורים.

ד. נגועה, דומה – בניין פעל (קל)

ה. גזרת נחי ע"י/ו : טיסה, הערה, משימה, מבוכה

הפועל

13. א. צורות בבניין נפעל : נמצא, לְהַמְלִיט, נקבע, נשענת

ב. (1) השורש המשותף : ב-י/ו-ש

(2) בוששה – בניין פיעל

בְּשִׁיתִי – בניין פעל (קל)

מבישים – בניין הפעיל

- ג. להוסיף - שורש: ו-ס-פ ; בניין: הפעיל
- לחות - שורש: ח-ו-ה ; בניין: פעל (קל)
- לעוט - שורש: ע-ו-ט ; בניין: פעל (קל)
- ד. אוסיף למתנה כרטיס ברכה מקורי.

14. א. I. הפועל היוצא דופן: קרוי
- הגזרה שלו: נחי ל"א. גזרה משותפת: נחי ל"י/ה
- II. הפועל היוצא דופן: יראים
- הגזרה שלו: נחי ל"א (+ נפ"ו). גזרה משותפת: נחי ל"י/ה
- III. הפועל היוצא דופן: מרמה.
- הגזרה שלו: נחי ל"י/ה. גזרה משותפת: נחי ע"י/ו
- IV. הפועל היוצא דופן: מעיד.
- הגזרה שלו: נחי ע"י/ו. גזרה משותפת: נחי פ"י/ו

- ב. (1) המציא - המ"ם אות שורש
- מפיץ - המ"ם מוספית
- מאפשר - המ"ם מוספית
- מושך - המ"ם אות שורש
- מובל - המ"ם מוספית
- המיט - המ"ם אות שורש
- ג. (1) הפועל היוצא דופן מבחינת הגזרה: קרתה.
- (3) הגזרה של הפועל קרתה: שלמים. הגזרה המשותפת לשלושת הפעלים
- האחרים: נחי ל"י/ה.

השם

15. א. (1) ב-ט-א
- (2) איזון
- (3) מְלוּי (גזרת נחי ל"א)
- (4) חזאי : שורש – ח-ז-י/ה, משקל קָטַל לציון בעל מקצוע.
- ב. (1) שורש ומשקל : הזדמנות, התארגנות, ציות
- בסיס וצורך סופי : נצחיות, בריאות, עדות, אלימות, בריונות
- (2) משמעות המשקל היא : שמות פעולה.
- (3) משמעות הצורך הסופי היא : הפשטה.
16. א. (1) דיון, נכון, ארגון
- (2) שמרון, דברן
- (3) סרטון – משמעות של הקטנה
- משפטן – משמעות של בעל מקצוע
- (4) המילה ידוען נוצרה מבסיס (צורת הבינוני ידוע) וצורך סופי (ן).
- המילה יצגן נוצרה משורש (י-צ-ג) ומשקל (קְטַלְן).
- ב. השם היוצא דופן : קנאי. הגזרה המשותפת לשאר השמות : נחי ל"י/ה.